

Bozkurt Aran¹

Ticaret Çalışmaları Merkezi Direktörü

BAŞKAN TRUMP'IN GÜMRÜK TARİFELERİNDE KARŞILIKLILIK ARAYIŞI VE 2 NİSAN “ÖZGÜRLEŞME GÜNÜ”

GİRİŞ

DEĞERLENDİRME NOTU

Başkan Trump'ın görevi devralmasını izleyen günler, beklendiği gibi her bakımdan sürprizlerle dolu bir dönemin başlangıcını oluşturmuştur. Trump; Danimarka'dan Grönland'ı satın alma girişimi, Kanada'nın ABD'nin 51'nci eyaleti olması gerektiği yönündeki açıklaması, Meksika Körfezi'nin adının “Amerika Körfezi” olarak değiştirilmesi önerisi ve Panama Kanalı'nın devralınması isteği gibi çıkışlarıyla dikkat çekmişti.

Fantezi ile tek taraflı gerçekçilik arasında yer alan bu önerilerin yarattığı belirsizlik ortamı hüküm sürerken bu defa Başkan Trump, 2 Nisan'ı “Özgürleşme Günü” olarak ilan etmiştir. Başkan Trump “karşılıklılık gümrük” (*reciprocity*) tarifelerinin uygulamaya gideceğini açıklayarak ABD'nin karşılıksız olarak düşük gümrük tarife uygulamalarından yararlanan dost ve düşman ülkelerden “büyük bir zenginliğin geri alınacağını” belirtmiştir.²

Başkan Trump'ın bu açıklamalardan sonuç alabilme beklentisi ABD'nin etkin ekonomik yapısının verdiği güce dayanmaktadır. Görevi üstlendiği 20 Ocak 2025 tarihinden bu yana, gümrük tarifelerini fütursuz şekilde bir silah olarak kullanarak müttefik ülkeleri ticari konuların dışında da ABD'nin talepleri doğrultusunda davranmaya zorladığı görülmüştür. Dikkati çeken bir husus, gümrük tarifelerinin artışının dış ticarete “korumacılık” amacını aşarak siyasi amaçlarla da kullanmasıdır.

¹<https://www.tepav.org.tr/tr/ekibimiz/s/1257/Bozkurt+Aran>

²<https://www.washingtonpost.com/business/2025/03/19/trump-tariffs-imports-liberation-day/>

Bu çalışmada ifade edilen bulgular, yorumlar, sonuçlar, öneriler ve görüşler tamamen yazar(lar)ına aittir. TEPAV'ın resmi görüşü değildir. © TEPAV, aksi belirtilmedikçe her hakkı saklıdır.

Bu arada ABD'nin tek başına küresel Gayri Safi Yurtiçi Hasılası (GSYH) içindeki payının yaklaşık %26,5 olduğuna değinmek gerekir.³ ABD'nin 2024 yılı için nominal GSYH'si yaklaşık 29,17 trilyon ABD doları olarak tahmin edilmektedir. Bu gücü, bütün ülkelere gümrük tarifelerini kullanarak her konuda uygulayacağını çok defalar ilan etmiştir.

Başkan Trump, gümrük tarifelerinin Amerika'yı yeniden zenginleştirmeyi ve yeniden büyük yapmayı amaçladığını belirtmiş ve 27 Şubat tarihinde Meksikalı yetkililerin kendilerine uygulanan yüksek gümrük vergisi politikaları nedeniyle ülkelerindeki en büyük kartel liderlerinden 29'unu teslim ettiklerini ilan etmiştir.⁴ Böylece gümrük tarife artışları yoluyla istenen sonucu aldığını açıklamış olmaktadır.

Başkan Donald Trump, Mart 2025'te Michigan'ın Flint şehrinde düzenlediği bir mitingde, "Tarifeler şimdiye kadar icat edilmiş en harika şeydir" ifadesini kullanmıştır.⁵

Küresel anlamda istikrarsızlığı arttıracak bu yaklaşım, esasen Trump öncesinde de çok taraflı kurallı sistemin kurumsal zayıflamasıyla birleşince küresel ticareti derinleşen bir belirsizliğe sürüklemektedir.

Belki “Özgürleşme Günü” olarak ilan ettiği 2 Nisan tarihini, 80 yıldır yine ABD'nin öncülüğünde tesis edilmiş çok taraflı kurallı ticaretin geri dönülemez şekilde tersine çevrilmesinin dönüm noktası olarak nitelemek olasıdır.⁶ ABD Başkanı neo-liberal sistemin ABD çıkarlarına zarar verdiğini ve diğer ülkeleri ve özellikle Çin'i bu sistemin boşluklarından yararlanarak ABD'ye ciddi bir rakip konumuna getirdiğini ileri sürmektedir.

Başkan Trump'ın “karşılıklılık” anlayışını nasıl şekillendirdiğini, daha sonra ABD yasalarının kendisine verdiği yürütme yetkilerini nasıl uyguladığını, büyük ölçüde etkisizleştirdiği Dünya Ticaret Örgütünün (DTÖ) kuralları ile nasıl bağdaştırmaya çalıştığını inceleyelim.

Bu arada ABD'nin özellikle Kanada, Meksika ve Çin'e karşı ilan edip daha sonra askıya aldığı ve bir nevi düello şekline dönüşen gümrük tarifeleriyle ilgili gelişmelere ilişkin tablo ve açıklamaların Ekler bölümünde yer aldığını belirtmiş olalım.

TRUMP'IN KARŞILIKLILIK ANLAYIŞI

Trump'ın ikinci dönem ticaret gündeminin en önemli bileşeni, 2 Nisan'da yürürlüğe koymakla tehdit ettiği “karşılıklılık ilkesine dayalı gümrük vergileri” politikasıdır. Bu yaklaşıma göre ABD, arkasındaki ekonomik gerekçelere bakmaksızın ülkeler tarafından uygulanan tarifeleri “eşleştirecektir”.

Başkan, 13 Şubat günü, ABD'nin ticaret açığıyla mücadele etmek için ABD bakımından adil olmayan vergi, harç, düzenleme ve sübvansiyonlara misilleme olacak şekilde gümrük tarifelerini yükseltilmesi dahil, “kapsamlı” bir yaklaşım geliştirilmesini öngören yazılı bir talimatı imzalamıştı.⁷

³ https://www.imf.org/external/datamapper/NGDP_RPCH@WEO/OEMDC/ADVEC/WEOWOR

⁴ https://www.theguardian.com/world/2025/feb/27/mexico-cartels-fentanyl-extraditions-trump?utm_source=chatgpt.com

⁵ https://www.pbs.org/newshour/economy/5-things-to-know-about-tariffs-and-how-they-work?utm_source=chatgpt.com

⁶ D. Elms, “The looming chaos of Trump's “Liberation day”, Hinrich foundation; 25 Mart 2025

⁷ <https://www.ft.com/content/f0aa939f-b179-44e4-8420-68aca684ac63>

4 Mart tarihinde ABD Kongresinde Başkan Trump gayet kapsamlı bir konuşma yapmış ve önümüzdeki dönemde Yönetiminin diğer konular meyanında dış ticaret ve gümrük tarifeleri konusunda açıklamalarda bulunmuştur.⁸ Konuşmasında Başkan,

- Ticaret ortaklarının ABD ihraç ürünlerine uyguladığı yüksek gümrük tarifelerine karşılık bu ülkelere karşı aynı oranda vergi uygulanacağını,
- Avrupa Birliği, Çin, Brezilya, Hindistan, Meksika ve Kanada'yı zikrederek bu ülkelerin tarifelerinin yüksek olduğunu,
- 2 Nisan'da karşılıklı gümrük vergilerinin devreye gireceğini ve onlar ABD'ye ne tarife uygularsa aynı oranda gümrük tarifi uygulanacağını, bunun karşılıklılık ilkesinin uygulanmasından ibaret olduğunu; ABD ürünlerine ne vergi konulursa onların da aynı oranda vergilendirileceğini,
- Bazı ülkelerin kendi pazarlarından uzak tutmak için parasal olmayan tarife dışı engeller (örneğin kota, teknik standartlar ve mevzuat) uygulaması durumunda, ABD'nin de engelleri tarifelere yansıtacağını ilan etmiştir.

Başkan Trump'ın yukarıda özetlen yaklaşımının DTÖ'nün temelini oluşturan ana kurallar bakımından irdelenmesi yararlı olacaktır. Trump'ın bu yaklaşımı ABD'nin 1947 yılında kurulmasına öncülük ettiği GATT (General Agreement on Tariffs and Trade - Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması) ile başlayan çok taraflı sistemin temel ilkeleriyle açık bir çelişki içindedir.

Öncelikle bu uygulama “en fazla müsaadeye mazhar olma” ilkesine (most favored nation) aykırıdır. İlke, bir ülkenin başka bir ülkeye tanıdığı ticari ayrıcalıkları (örneğin düşük gümrük vergisi) Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) üyesi tüm ülkelere de uygulamak zorunda olmasıdır. İkili veya bölgesel ticaret anlaşmaları yapılması durumunda sadece imzacıları kapsayan farklı uygulama yapılmasına da cevaz vermektedir.

1947 yılında GATT'ın kurulmasından 1994 yılına kadar sekiz "müzakere turu" (round) sonucunda küresel anlamda gümrük tarifelerinin önemli ölçüde düşürülmesi sağlanmıştır. Böylece serbestleşen dış ticaret yoluyla küresel refahın artması amaçlanmıştır.

Yapılan müzakere turlarına sanayileşmiş ülkeler yanında gelişme yolundaki ülkelerin de (GYÜ) katılmalarını sağlamak amacıyla bunlara bazı esneklikler getirilmesi amaçlanmıştır. Sonuçta ülkeler arasındaki gelişmişlik farklarının dikkate alınması kararlaştırılmıştı. GYÜ'lere daha yüksek tarife oranlarını uygulama ve daha uzun geçiş süreleri gibi kolaylıklar sağlanmıştır. Eşit değil hakkaniyetli bir yaklaşım benimsenmişti.

Trump'ın sözünü ettiği ve tabloda yer alan ülkelerin ABD'den daha yüksek tarife oranları uygulaması, temelde sağlanan esneklik anlayışından kaynaklanmaktadır. DTÖ sistemi içinde ülkelerin tarifeleri farklı bağlamaları, GYÜ'ler için meşru sayılan bir ayrıcalıktır. Böylece çok sayıda ülkenin tarifelerini bağlayarak küresel ticaret sisteminin daha öngörülebilir olması amaçlanmıştır.

Aşağıdaki tablo, DTÖ'ye kaydedilen ülkelerin DTÖ'ye yaptıkları bildirimler sonucunda taahhüt ettikleri oranları göstermektedir.

⁸ [Read the Full Transcript of President Trump's Speech to Congress - The New York Times](#)

	Tarife satırlarının bağlanma oranı %	Ortalama		Tarım Ortalaması		Tarım Dışı Ortalama Sanayi Malları	
ÜLKE	Yüzdesi	Bağlı	Uygulanan	Tarım Bağlı	Tarım Uygulanan	Tarım Dışı Bağlı	Tarım Dışı Uygulanan
Kanada	99,7	6,6	3,2	15,6	14,2	5,1	2
Meksika	100	36,2	6,8	45	11,9	3,18	6
ABD	100	3,4	3,3	4,8	5	3,2	3,1
Türkiye	50,5	28,9	16,2	61,8	39,8	43	17
AB	100	4,9	5	11,3	10,8	3,9	4,1
Çin	100	10	7,5	15,7	14	9,1	64

Kaynak: DTÖ Tarife Listesi, TEPAV hesaplamaları

Tablo, DTÖ üyesi ülkelerin taahhüt ettikleri bağlanmış tarife oranları ile fiili olarak uyguladıkları tarifeleri göstermektedir. Ayrıca sayıları on binleri bulan tarife satırlarının bağlananların yüzdesi de yer almaktadır.

Tarife politikasında bir diğer unsur, ülkelerin DTÖ'ye taahhüt ettikleri **bağlanmış tarife oranlar** (bound tariffs) ile **uygulanan tarife arasındaki** farklardır. Sayıları on binleri bulan bağlı ve uygulanan tarife satırlarının izlenmesi önemli bir konudur. Ülkeler DTÖ'ye zaman içinde bu tarife satırlarına uygulayacakları en yüksek hadleri bildirerek bu konuda taahhütte bulunmaktadır.

Başkan Trump'ın uygulamayı değiştireceği diğer bir alan da “de minimis” kavramı ile ilgilidir.⁹ Kısaca “de minimis” kavramı, DTÖ belgelerinde özellikle genelde tarım sübvansiyonları bağlamında kullanılan bir terimdir. Ülkelerin sağladıkları sübvansiyon uygulamalarının, üretimin belli bir yüzdesini aşmadığı durumlarda ticareti bozucu olarak sayılmamasını ifade eder. Bu oran, GYÜ'ler için tarım üretimlerinin %10'una kadar sübvansiyon sağlamalarının ticareti bozucu olarak kabul edilmemesi anlamına gelmektedir.

Benzer bir uygulama ile Çin, Kanada ve Meksika'dan ithal edilen ve değeri 800 ABD dolarının altındaki ürünlerin ABD'ye gümrük vergisi ödemeden girmesine olanak sağlanmıştı. Bu kolaylığın kaldırılması kararlaştırılmıştır. Ancak alınan karar, ABD Gümrük Yönetiminin teknik olarak bazı ayarlamalar yapmasına kadar askıya alınmıştır.

⁹ D. ELMS; *The looming chaos of Trump's trade “Liberation Day”*; hinrich foundation; 25 Mart 2025.

GEÇERLİ YASAL DURUM

ÇOK TARAFLI SİSTEM BAKIMINDAN

Çok taraflı sistem, “güvenlik nedeniyle” ülkelerin tarife ile ilgili belirlenmiş ticaret yükümlülüklerini ihlal etmelerine olanak sağlamaktadır. GATT madde XXI'ye göre, bir ülkenin ulusal güvenliğini gerekçe göstermesi yeterli sayılmaktadır. Konu, DTÖ'de zaman zaman müzakerelere konu olmaktadır. Ülkenin güvenlik gerekçesini ileri sürmesi, yükümlülüklerinden kurtulması bakımından yeterli görüldü. Diğer bir ifade ile ülkelerin algıladığı güvenlik tehdidini DTÖ'ye kanıtlamak zorunda olmadığı kabul edilmişti. Nitekim ABD'nin, Kanada ve Türkiye gibi aynı ittifak içinde olduğu ülkelerin “çelik ve alüminyum ürünlerine ilave vergi uygulamasını” sadece bu ürünlerin ulusal güvenlik savına dayandırması yeterli olmuştu.

Uzun süre boyunca Madde XXI'nin “self-judging” yani “ülke kendi karar verir” şeklinde uygulanması kabul edilmişti. Son zamanlarda Ukrayna'nın 2019'daki başvurusu üzerine kurulan Panel, güvenlik gerekçesinin DTÖ denetimine kapalı olmadığı ve “uluslararası ilişkilerde olağanüstü gerginlik” gibi kıstasların objektif olarak değerlendirilebileceği kararını vermişti. Böylece XXI maddenin denetlenmesi amaçlanmış olmakla beraber, günümüzde DTÖ'nün etkinliğinin felç edildiği mevcut ortamda, bu konu ülkelerin kendi kararlarının esas kabulü uygulamasına devam edileceği düşünülmektedir.

ABD SİSTEMİ BAKIMINDAN

Başkan Trump'ın ikinci döneminde yürürlüğe koyduğu uygulamalar, daha önce görülmemiş düzeyde bir yürütme yetkisine dayanıyor. Trump'ın genellikle geleneksel yasal çerçeveleri atlayarak, başkanlığa verilen geniş yetkileri kullanarak ticaret politikalarını oluşturduğu görülmektedir. Ayrıntıya girmeden kullanılan yasal düzenlemeleri özetleyelim.

- **1962 Ticaret Genişleme Yasası (Trade Expansion Act) – Madde 232** Başkana, ulusal güvenliği tehdit eden ithalatlara karşı ticari kısıtlamalarla -tarifeler veya kotalar uygulaması- karşılık verme yetkisi sağlar. Kanada ve Türkiye dahil olmak üzere bazı ülkelere uyguladığı önlemlere bu madde yasal dayanak sağlamıştı.
- **1974 Ticaret Yasası – Madde 301** ABD Ticaret Temsilciliği (USTR), adil olmayan dış ticaret uygulamalarına karşı soruşturma başlatabilir ve Başkan uygun gördüğü şekilde yaptırım (tarife vb.) uygulayabilir. Bu maddeye dayanarak Başkan Trump, Çin'e ilave gümrük tarifesi uygulamaları başlatmıştı.
- **Ulusal Acil Durumlar Yasası (National Emergencies Act)** Başkan, ulusal güvenlik tehdidi olarak gördüğü olaylara karşı olağanüstü hal ilan edebilir ve bazı ticaret kısıtlamalarını devreye sokabilir. Meksika sınırına duvar çekilmesinin yasal dayanağı bu yasadır.
- **1974 Ticaretin Teşviki Yetkisi (Trade Promotion Authority - TPA)** ABD Anayasasına göre dış ticaret politikası esasen Kongrenin yetkisindedir. Ancak ivedi karar almak ve müzakere sürecini hızlandırmak için Kongrenin bu yetkileri belirli sürelerle Başkana devretmesi de olasıdır. Müzakere edilen ülke ile anlaşmaya varılması halinde Kongre anlaşma metnini ret veya kabul eder. Değişiklik öneremez.
- **International Emergency Economic Powers Act (IEEPA) – 1977** ABD Başkanı'na, ulusal bir acil durum ilanı halinde, yabancı ülkelerle yapılan finansal işlemleri sınırlama ya da yasaklama yetkisi veren bir yasadır. Trump'ın ticaret cephaneliğindeki belki de en esnek araç olan IEEPA, soruşturmalar yapılmaksızın ekonomik tedbirler uygulama konusunda Başkan'a geniş yetkiler veriyor. Güvenlik krizleri için öngörülen bu yetki Başkan Trump tarafından ticaret alanında da yaygın olarak kullanılmaktadır.

- **2025 Karşılıklılık İlkesi** Dayanağı Başkanlık yürütme gücüne dayanmaktadır.

Başkan Trump'ın ticaret konularında ABD Kongresinin denetim ve yetki alanına girdiği iddiaları, günümüzde ABD Kongresinin her iki kanadında da Cumhuriyetçilerin çoğunluğa sahip olması nedeniyle ciddi bir direniş ile karşılaşmamaktadır. Trump'ın bu kararlarının ileride dengeler değiştiğinde anayasal tartışmalara neden olabileceğine de sadece değinelim.

SON SÖZ

ABD'nin geleneksel müttefikleri ile küresel gündemi yönlendirmeye ve mevcut düzeni idame ettirmeye gerek görmediği bir döneme girilmektedir. Trump, bu dönemin başlangıcı olan 2 Nisan tarihini “Özgürleşme Günü” olarak ilan etmiştir. Yaklaşık 80 yıl önce yine ABD'nin ve gelişmiş sanayi ülkelerinin öncülüğünde GATT kuralları oluşturulurken GYÜ'lere sağlanan farklı ve ayrıcalıklı uygulamalar adeta istismar edilerek tüm kurallı ticaret sisteminin tartışmaya başlandığı görülmektedir. Esasen Başkan Obama döneminden bu yana ABD Anlaşmazlıkların Çözümü Organına üye atanması engellenerek DTÖ sistemi felce uğratılmaya başlanmıştı.

Bu defa Başkan Trump 2 Nisan'da kurallı ticaretin gümrük tarifeleri yarısına dönüşecek yeni bir dönemi başlatmış olacak.

Diğer taraftan AB'nin de bugünkü haliyle, sistemi kollamaya istekli olmadığı gibi yeterliliği de şüphelidir. Tek bir gücün ya da güçler grubunun uluslararası düzeni korumaya hem istekli hem de muktedir olmadığı bir dönem başlamıştır.

Başkan Trump'ın küresel ticarete yaklaşımını sadece artan korumacılık talebi ile açıklamak yetersiz kalmaktadır. Popülist bir yaklaşım sonucu, Başkan Trump, ABD finans sisteminin sağladığı mali olanaklar ile ABD teknolojisini ve “know how”ını kullanan çok uluslu şirketlerin ABD dışında yatırım yaparak ucuz işgücünden yararlanmalarının, ABD işgücüne büyük bir haksızlık yarattığını belirtmektedir. Bu dengesizliğin düzeltilmesinin yolunun ise, temelde gümrük tariflerini kullanmak olduğunu ileri sürmektedir. Bu uygulama ile ABD hazinesinin toplanan gümrük vergileri ile zenginleşeceğini ve aynı zamanda firmaların ABD'de yatırım yapmak suretiyle iş gücüne talebi arttıracaklarını söylemektedir.

Bu temel yaklaşımın yanında ABD'nin küresel Gayri Safi Yurtiçi Hasılasının (GSYİH) %26'yı aşan ekonomik gücünü de siyasi amaçlarla fütursuzca kullanacağı anlaşılmaktadır. Trump iç politikaya yönelik popülist yaklaşımı küresel anlamda tarife silahını kullanarak dış politik amaçlar için kullanacağı görülmüştür.

Tabiatıyla böyle bir yaklaşımın 80 yıldır nisbi bir istikrar sağlanmış olan uluslararası düzen bakımından yıkıcı bazı sonuçlar doğurması kaçınılmazdır. Küresel ticaret sisteminin, en güçlü ekonomilerin şartları dikte ettiği ve diğer ülkelerin çıkarlarını korumak ve söz sahibi olmak için mücadele ettiği, parçalanmış, belki de bir “orman kanunu” modeline geri dönmesi olasıdır.

Bu durumun, 2025 yılında küresel anlamda esasen zayıflamış güvenlik ve ekonomik mimarisini zaafa uğratarak yeni ve genişleyen güç boşlukları yaratması olasıdır. Bazı ülkelerin cesaretlerini artırarak çatışma olasılığını artıracak jeopolitik istikrarsızlık için şartların oluşmaya başlaması da diğer bir olasılıktır.

EKLER

ABD VE KANADA ARASINDA GÜMRÜK TARİFE ORANLARI DÜELOSU

Başkan Trump'ın göreve geldiği andan itibaren Kanada ile ilginç bir etkileşim süreci başlamıştır. Bu süreç, Eyalet olma önerileri, sertlikler, geri almalar, yeniden koymalar ve ertelemelerle doludur. Bunu özetleyelim:¹⁰

- a. **1 Şubat 2025:** Başkan Trump, Kanada ve Meksika'dan ithal edilen ürünlere %25, Çin'den ithal edilen ürünlere ise %10 ek gümrük vergisi uygulayacağını açıkladı. Bu karar, fentanil krizi ve sınır güvenliği endişeleri gerekçe gösterilerek alındı.
- b. 4 MART tarihinde yürürlüğe girmesi öngörülmüştü.
- c. **Mart 2025:** Kanada Başbakanı Justin Trudeau, ABD'nin uyguladığı tarifelere karşılık olarak, ABD menşeli ürünlere %25 oranında ek gümrük vergisi uygulayacaklarını duyurdu. Bu misilleme, 155 milyar dolar değerindeki ABD ürünlerini etkileyecek şekilde planlandı.
- d. **5 Mart 2025:** Başkan Trump, Kanada ve Meksika'dan ithal edilen otomobillere uygulanacak %25'lik tarifeleri bir ay süreyle askıya aldı. Bu kararın, ABD otomobil üreticilerinin istekleri doğrultusunda tedarik zincirleri göz önünde bulundurularak alındığı ifade edildi.
- e. **10 Mart 2025:** Ontario Başbakanı Doug Ford, alüminyum ve çeliğe ek %25 vergi uygulamasına misilleme olarak ABD'ye yapılan elektrik ihracatına %25'lik ilave vergi koyacağını açıkladı.
- f. 11 Mart Ontario Başbakanı ilave verginin uygulamasının ertelendiğini durdurdu.
- g. **12 Mart 2025:** Başkan Trump, Kanada'dan ithal edilen çelik ve alüminyuma uygulanan tarifeleri %50'ye çıkarma tehdidinde bulundu. Ancak, Ontario'nun elektrik fiyatlarını artırmama kararı sonrasında bu ek tarifeler uygulanmadı.

ABD MEKSİKA ARASINDA GÜMRÜK TARİFE ORANLARINA İLŞKİN DÜELLO

Başkan Trump Meksika ile gümrük tarifelerini arttırma amacıyla ilginç bir süreci başlattı. Ancak diğer ülkelere yaptığı gibi süreç tarafların hamlelerine yanıt verecek zikzaklarla doludur.¹¹

- a. **1 Şubat 2025: ABD'nin Meksika'ya Yeni Tarifeler Uygulaması** Başkan Trump, Meksika'ya ithal edilen ürünlere %25, Çin'den ithal edilen ürünlere ise %10 ek gümrük vergisi uygulayacağını açıkladı. Bu karar, fentanil krizi ve sınır güvenliği endişeleri gerekçe gösterilerek alındı.
- b. **4 Mart 2025: ABD'nin Meksika'ya Ek Tarifeleri Yürürlüğe Koyması** ABD, Meksika'dan ithal edilen ürünlere %25 oranında ek gümrük vergisi uygulamaya başladı.
- c. **5 Mart 2025: Meksika Misilleme Tarifeleri uygulayacağını açıkladı** Meksika, ABD'nin uyguladığı tarifelere karşılık olarak, ABD menşeli ürünlere %25 oranında ek gümrük vergisi uygulamayı planladığını duyurdu. Bu misilleme, 155 milyar dolar değerindeki ABD ürünlerini etkileyecek şekilde planlandı.
- d. **7 Mart 2025: ABD'nin Meksika'ya Yönelik Tarifeleri Askıya Alması** Başkan Trump, Meksika'dan ithal edilen ürünlere uygulanan %25'lik tarifeleri 2 Nisan'a kadar askıya

¹⁰ <https://apnews.com/article/tariffs-steel-aluminum-trump-canada-economy-578826747acad6802c291b97ee66ee91>
https://www.wsj.com/economy/trade/trump-tariffs-list-products-canada-mexico-china-b41351df?utm_source=chatgpt.com

¹¹ <https://apnews.com/article/trump-tariffs-trade-war-timeline-83e199ab9edc8129334e4a9f20a44205>

aldığını açıkladı. Bu karar, ABD otomobil üreticilerinin tedarik zincirlerine olan etkileri nedeniyle alındığı belirtildi.

- e. **12 Mart 2025: ABD'nin Çelik ve Alüminyum Tarifelerinin Yürürlüğe Girmesi** ABD, çelik ve alüminyum ithalatına yönelik %25'lik ek gümrük vergilerini yürürlüğe koydu. Bu durum, Meksika'nın çelik ve alüminyum ihracatını olumsuz etkiledi.

ÇİN İLE ABD ARASINDA GÜMRÜK TARİFE ORANLARINA İLŞKİN DÜELLO

- a. **1 Şubat 2025:** ABD Başkanı Donald Trump, Çin'den ithal edilen tüm ürünlere mevcut %10'luk gümrük vergisine ek olarak %10 ilave vergi uygulanacağını duyurdu.
- b. **10 Şubat 2025:** Başkan Trump, yürürlüğe giren vergilerle, ABD'den ithal edilen kömür ve sıvılaştırılmış doğalgaza %15; ham petrol, tarım makineleri ve bazı otomobillere ise %10 ek gümrük vergisi uygulayacağını açıkladı.
- c. **4 Mart 2025:** ABD, Çin'den ithal edilen ürünlere uygulanan mevcut %10'luk gümrük vergisini %20'ye yükseltti